

nedlagt, skal komme frem, og for at det skal vise sig, at der findes en eller anden Trang til at oprette en Frimenighed. Hvad jeg nu har at udsætte paa denne sidste Fremgangsmaade, er for det Første dette, at den medfører en særdeles stor Decentralisation, en saa stor Decentralisation, at den bliver til en Opløsning, en Decentralisation saa stor, at jeg ikke veed noget Exempel derpaa i noget europæisk Kirkesamfund. Man kunde muligt hente Exempler fra Amerika. Ja visseelig, der findes christne Samfund, som kaldes med flere Navne, f. Ex. Congregationalister; det er et Samfund, som egentlig ikke er noget Samfund, men kun et Complex, et Conglomerat af lutter selvstændige Menigheder, der have sælles Tro og sælles Indretninger, men iøvrigt leve fuldstændigt uafhængige af hverandre og kun ere forenede derved, at de ere af samme Art. Der er intet Samfund mellem dem, men de have, vel at mærke, heller aldrig gjort Forbring paa at være en Kirke, og det er saa langt fra, at de sætte nogen Værd i at være en Kirke, at de frabede sig denne Værd og sige: Vi ville ikke være Andet, end vi ere, lutter løse Menigheder. Det er det Første, jeg har at udsætte mod denne Maade at danne Menigheder paa, at den lægger Magten hen paa utallige spredte Steder, som Ingen forud kan paapege eller kjende. Det Andet er, at medens man efter den ældre Pragis maastee kunde sige, at der findes altfor mange Betænklichkeiten Sted, at der gaaes altfor langsomt, altfor trevemt frem, at der er altfor mange Hensyn at tage, er derimod den sidste Maade at oprette Menigheder paa ubillig, fordi Bestemmelsen tages hensynsløst, fordi man er fritagen for at tage Hensyn til Andet end til sig selv, til egen Trang, eget Indre, egne Fornødenheder, eget Krav. Der kunde dog nu og da opstaae det store Spørgsmaal: Er det virkelig saa, at Trangen er saa stor, at der er en Nødvendighed tilstiede? Ere Klagerne begrundede eller ikke? Ja, dette Spørgsmaal kan nok opstaae hos dem, der staae udenfor Sognebaandsløserne, men dersom man kommer frem med det, dersom der fra Regjeringens Side fremkom Spørgsmaal om, hvorvidt der virkelig var nogen Fornødenhed tilstiede for dem, vilde de kunne svare,

at det vedkom ikke Andre, at det var deres egen Sag at afgjøre. En saadan hensynsløs Vedtagelse af en vigtig Bestemmelse er her saameget mindre paa sit rette Sted, som en christen Menighed ikke blot er et Samfund, en Forening, som har sit Siemed i sig selv, en Forening af Mennesker, der komme sammen til sælles Gudsdyrkelse, fordi de have Trang til sælles Opbyggelse, fordi det ligger dem paa Hjerte at arbejde paa deres egen Saliggjorelse; den er tillige et Led af et større Hele, som her i Danmark kaldes Folkekirken. Det indrømmes her i det til os bragte Lovudkast til Frimenighedslov, det hedder udtrykkeligt, at Frimenigheden bør erkjendes som et Led af Folkekirken. Dette lille Ord fandtes ikke i den Udgave af Forslaget, som blev bragt frem under forrige Samling; det er kommet til nu, og det er et vigtigt lille Ord; det viser, at den, der har føiet det til, har havt Begreb om, at vi ikke ere lutter enkelte Menigheder, men at vi danne en Folkekirke, og at han kun har villet have den erkjendt som et Led af det store Hele. Ja, hvad er et Led? Et Led er ikke særbdigt, er endnu ikke, hvad det skal være, fordi det er blevet støbt, fordi det har faaet den rette Skikkelse og er af det rette Materiale, eller fordi det er stærkt nok, saa at man kan prøve det. Et Led bliver først til et Led derved, at det bringes i en saadan Forbindelse med de andre Led, der indeholdes i Klæden, at det paa den ene Side kommer til at blive afhængigt deraf og paa den anden Side bæres deraf. Men hvor kan man dog kalde en saadan lille Frimenighed et Led af Folkekirken, naar det dog er vist, at den fra Begyndelsen af er ligesom født i Frihed og er bleven til i Uafhængighed af Staten og af hele Folkekirken, naar det netop er denne Uafhængighed, som giver den Ret til at bære sit Navn, og naar den ikke bæres af Folkekirken, men maa bære sig selv? En Frimenighed skal være et Led, et levende Led — man kalder det med et fremmed Ord et organisk Led — af ikke et dødt Hele, men af et levende Hele, af en Organisme, saaledes som hver Deel, hvert Lem af vort Legeme er et Led af vort Legemes Organisme, saaledes som hver Green, hver Kvist paa et Træ er et Led af hele Træets Organisme. Men hvor-